

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 18 lutego 2026 r.

Pozycja 13

POSTANOWIENIE

z dnia 28 października 2025 r.

Sygn. akt Ts 242/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.K. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 350 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987, ze zm.) w zakresie słów „albo gdy jego obecność na rozprawie została uznana za obowiązkową”, z art. 42 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 343 § 5 ustawy – Kodeks postępowania karnego w zakresie słów „poucza się go o możliwości zakończenia postępowania bez przeprowadzenia rozprawy” i „udział podmiotów wskazanych w zdaniu pierwszym w posiedzeniu jest obowiązkowy, jeżeli prezes sądu lub sąd tak zarządzi”, z art. 42 ust. 2 Konstytucji;
- 3) art. 374 § 1 ustawy – Kodeks postępowania karnego w zakresie słów „[p]rzewodniczący lub sąd mogą uznać jego obecność za obowiązkową”, z art. 42 ust. 2 Konstytucji;
- 4) art. 450 § 2 ustawy – Kodeks postępowania karnego w zakresie słów „jest obowiązkowy wtedy, gdy prezes sądu lub sąd uzna to za konieczne”, z art. 42 ust. 2 Konstytucji;
- 5) art. 451 ustawy – Kodeks postępowania karnego w zakresie słów „chyba, że uzna wystarczającą obecność obrońcy”, z art. 42 ust. 2 Konstytucji;
- 6) art. 573 § 2 ustawy – Kodeks postępowania karnego w zakresie słów „[s]tawiennictwo osobiste skazanego nie jest obowiązkowe, chyba, że sąd postanowi inaczej”, z art. 42 ust. 2 Konstytucji;
- 7) art. 15 zzs¹ oraz art. 15 zzs² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095), z art. 42 ust. 2 Konstytucji;
- 8) art. 430 § 1 ustawy – Kodeks postępowania karnego w zakresie słów „pozostawia bez rozpoznania przyjęty środek odwoławczy”, z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n o w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 17 października 2022 r. (data nadania) M.K. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Przed Sądem Okręgowym w Ł. IV Wydział Karny (dalej: Sąd Okręgowy) w sprawie o sygn. [...] odbyła się rozprawa w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sprawie skarżącego skazanego prawomocnymi wyrokami, którą ostatecznie z przyczyn formalnych odroczone. Skarżący nie został doprowadzony na rozprawę z Aresztu Śledczego w W. Wyrok łączny Sąd Okręgowy wydał 25 lutego 2020 r. (sygn. akt [...]).

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone apelacją do Sądu Apelacyjnego przez pełnomocnika ustanowionego dla skarżącego z urzędu. Skarżący dodatkowo wniósł do sądu samodzielnie sporządzone pismo zatytułowane „Apelacja”, do którego sąd odwoławczy w żaden sposób się nie ustosunkował. Prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w Ł. Wydział Karny (sygn. akt [...]) zapadł 15 grudnia 2020 r., utrzymując w mocy wyrok sądu I instancji w zaskarżonej części.

Skarżący jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji wskazał wyrok Sądu Apelacyjnego w Ł. z 15 grudnia 2020 r. (sygn. akt [...]).

Ponadto od wskazanego wyroku został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci kasacji do Sądu Najwyższego. Postanowieniem z 28 lipca 2021 r. (sygn. akt [...]) Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną. W uzasadnieniu wskazał, że skoro obowiązująca ustawa procesowa nie zezwala skarżącemu na samodzielne wniesienie apelacji od wyroku, natomiast sąd rozpoznał apelację wniesioną przez pełnomocnika, to nie można zasadnie wywodzić, że pozbawiono skarżącego prawa do obrony i prawa do sądu.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 7 grudnia 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 14 grudnia 2022 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez udokumentowanie daty złożenia przez skarżącego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej oraz doręczenie odpisu lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem: a) zawierającego wszystkie strony uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł. z 15 grudnia 2020 r. (sygn. akt [...]) i załącznika do tego uzasadnienia, b) uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z 28 lipca 2021 r. (sygn. akt [...]), c) załączników do skargi konstytucyjnej o nr 6, 7 i 8.

W piśmie procesowym z 21 grudnia 2022 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do zarządzenia.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 18 lipca 2023 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 25 lipca 2023 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej poprzez: 1) wskazanie, które konstytucyjne wolności lub prawa skarżącego, wynikające ze wskazanych w skardze przepisów Konstytucji oraz w jaki sposób, zostały naruszone w sprawie objętej wniesioną skargą konstytucyjną; 2) uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanych w skardze przepisów z konstytucyjnymi wolnościami i prawami skarżącego, wskazanymi w skardze jako wzorce kontroli, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

W piśmie procesowym z 1 sierpnia 2023 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia sędziego Trybunału.

Według skarżącego niezgodne ze wskazanymi przepisami Konstytucji są: możliwość podjęcia swobodnej decyzji przez przewodniczącego lub sąd odnośnie tego, czy oskarżony będzie mógł osobiście uczestniczyć w posiedzeniu, możliwość zamknięcia rozprawy i wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym, a więc bez przeprowadzenia rozprawy i w konsekwencji bez osobistego stawienia oskarżonego na posiedzeniu, a także możliwość, pod pewnymi warunkami, pozostawienia bez rozpoznania przyjętego środka zaskarżenia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznej oceny, ponieważ:

- została sporządzona przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z urzędu (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK),

- dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, gdyż powyższe orzeczenie wraz z uzasadnieniem zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 29 lipca 2022 r., natomiast skarga została wniesiona do Trybunału 17 października 2022 r. (data nadania),

- skarżący prawidłowo określił przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK); wskazał, które konstytucyjne prawa oraz w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone, przedstawił także uzasadnienie sformułowanych w skardze zarzutów (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK),

- skarga konstytucyjna nie jest obarczona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, sformułowanych zaś w niej zarzutów nie można uznać za oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

3. Mając powyższe na względzie, a także w związku z tym, że ocena sformułowanych w skardze zarzutów wykracza poza zakres wstępnej kontroli, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.